

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO**

Seduta tas-16 ta' Dicembru, 2008

Citazzjoni Numru. 859/2004

Josephine Falzon
vs
Charles Cassar

Il-Qorti,

A. CITAZZJONI:

Rat ic-citazzjoni ta' l-attrici li biha ippremettiet:

Illi l-konvenut huwa debitor ta' l-attrici fl-ammont ta' sitt t'elef u hames mitt Lira Maltija (Lm6,500) konsistenti in kwantu ghal erbat elef hames mitt lira Maltija (Lm4,500) self *brevi manu* moghti lill-konvenut mill-attrici, u in kwantu elfejn lira Maltija (Lm2,000) somma ottenuta mill-konvenut b'qerq u b'ingann a dannu ta' l-attrici;

Illi l-konvenut intrabat li jhallas is-somma indikata lill-attrici diversi drabi izda sal-lum baqa' inadempjenti;

Illi nonostante li gie interpellat diversi drabi sabiex ihallas is-somma ta' sitt elef u hames mitt Lira Maltija (Lm6,500), u dan kemm verbalment kif ukoll b'ittra interpelatorja (vide dok 'A' annes mac-citazzjoni), il-konvenut baqa' inadempjenti;

Illi jezistu l-elementi kollha rikjesti mill-ligi biex din il-kawza tigi deciza bid-dispensa tas-smigh tal-kawza a tenur ta' l-artikoli 167 sa 170 tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12) stante li dan il-kreditu ta' sitt elef u hames mitt Lira Maltija (Lm6,500) huwa cert, likwidu u dovut fil-fehma ta' l-attrici, il-konvenut m'ghandux eccezzjonijiet x'jaghti kontra t-talba ghall-hlas ta' l-imsemmi ammont u dan kif jidher mill-affidavit immarkat dok 'B' anness mac-ciazzjoni.

L-attrici talbet lill-Qorti:

1. Tilqa' t-talba ta' l-attrici u taghti sentenza bid-dispensa tas-smigh tal-kawza skond l-artikolu 167 *et sequentia* tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta);
2. Tiddikjara lill-konvenut debitor versu l-attrici fis-somma ta' sitt elef u hames mitt Lira Maltija (Lm6,500);
3. Tikkundanna lill-konvenut sabiex minnufih ihallas is-somma ta' sitt t'elef u hames mitt Lira Maltija (Lm6,500).

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra legali tad-19 ta' Frar 2003 u tal-mandat ta' inibizzjoni numru 1958/2004, kif ukoll bl-imghax legali kollox kontra l-konvenut li gie ingunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti, il-lista tax-xhieda, u d-dokumenti prezentati mill-attrici.

Rat il-verbal ta' l-24 ta' Jannar 2005 fejn il-Qorti hasset li ghandha tawtorizza lill-konvenut jipprezenta nota ta' eccezzjonijiet.

B. ECCEZZJONIJIET:

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixxa:

1. Illi l-konvenut eccepixxa, in linja preliminari li ghal dak li jirrigwarda s-somma ta' Lm2000 li l-attrici qed tallega li giet ottenuta mill-konvenut b'qerq u ingann a dannu ta' l-attrici [Ara l-ewwel premessa fic-citazzjoni] m'hijiex guridikament sostenibbli mit-talbiet hekk kif dedotti mill-attrici u dana stante li t-talba ghal-hlas ta' dawk l-Lm2000 kellha tigi preceduta b'talba fejn il-Qorti tintalab tiddikjara li l-konvenut ha minghand l-attrici tali somma b'qerq u b'ingann. Billi m'hemmx tali talba l-Qorti ma' tistax takkolji t-talba ghal-hlas ghal dak li jirrigwarda dawk l-Lm2000.

2. Illi t-talbiet attrici huma bazati fuq premissi fattwalment u legalment skorretti peress illi ma kien hemm ebda kuntratt ta' self bejn il-kontendenti u kwalunkwe flus li setghu nghataw mill-attrici lill-konvenut ingahtaw taht titolu li huwa irrevokabbli.

3. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit u fi kwalunkwe kaz l-ammont pretiz mill-konvenuta [recte attrici] huwa wiehed eccessiv.

4. Illi wkoll minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, it-talba ghal-kundanna ta' l-imghax m'hijiex legalment sostenibbli ghalix f'kaz ta' *mutuum* ebda imghax m'hu dekoribbli fuq l-ammont misluf fl-assenza ta' ftehim specifiku bejn il-partijiet dwar l-imghax. Ghalhekk se mai l-imghax li tista' taghti din il-Qorti huwa mid-data ta' xi eventwali sentenza 'l quddiem.

5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri kif permessi mil-Ligi.

Bl-ispejjez u bl-attrici ingunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti u l-lista tax-xhieda prezentati mill-konvenut.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lix-xhieda bil-gurament.

Semghet l-abili difensuri.

Ikkunsidrat

C. PROVI:

Gie prezentat l-affidavit ta' Josephine Falzon fejn ikkonfermat ghall-finijiet u effett kollha tal-ligi li Charles Cassar huwa debitor taghha fl-ammont ta' Lm6,500 konsistenti in kwantu ghal Lm4,500 self *brevi manu* moghti lill-konevut minnha, u in kwantu Lm2,000 somma ottenuta minn Charles Cassar b'qerq u ingann a dannu taghha. Hi tat is-somma ta' Lm4,500 lil Charles Cassar sabiex hu jixtri karozza. Illi in kwantu ghas-somma ta' Lm2,000 din is-somma giet ottenuta minn Charles Cassar wara li hu kien talabha self ta' l-istess ammont. Hi harget cekk numru 29 ta' dan l-ammont pero` meta Charles Cassar mar biex isarrfu l-Bank induna li kien hemm zball ghax il-figura kienet tindika l-ammont ta' Lm200. Ghalhekk hi kitbet cekk iehor, numru 30, ghas-somma ta' Lm2,000, filwaqt li kienet taht l-impressjoni li l-ewwel cekk numru 29 gie cancellat. Hi talbet ic-cekk lura minghand Charles Cassar u hu kien jghidilha li ha jghaddihulha fi zmien qasir. Illi wara xi zmien skopriet li l-ewwel cekk numru, 29, ma kienx gie cancellat izda anzi gie mizjud zero mal-figura sabiex din tidher ta' Lm2,000 u kien gie msarraff ukoll minn Charles Cassar minghajr ma kienet taf. Illi Charles Cassar intrabat li jhallasha s-somma indikata fuq diversi drabi izda sal-lum baqa' inadempjenti.

Xehdet Josephine Falzon u qalet li hi lill-konvenut tafu ghax kienet tohrog mieghu. Hi tahdem bhala *operator* mal-Playmobil u taqla' mal-Lm85 fil-gimgha. Damet tohrog mal-konvenut ghal xi sentejn u llum il-gurnata m'humix flimkien. Huma fil-fatt kienu waqfu minn ma' xulxin ghax kien hemm kumplikazzjonijiet, imbaghad din tal-flus kompliet aggravat l-affarijiet. Tiftakar li waqt li kienu johorgu flimkien hu kien talabha xi flus minhabba li kien qalilha li xtaq ibiddel il-karozza. Hu kellu Isuzu

pickup u hu xtaq jixtri Isuzu Trooper u talabha Lm4000. Hu dak iz-zmien kien ghaddej minn procedura ta' separazzjoni minn mal-mara u ma setax jissellef flus u ghalhekk talab lilha biex taghmel dan. Hi fil-fatt kellha tissellef hi ghax ma kelliex il-*liquid cash available*. Ipprezentat kopja tad-dokument ta' *loan* ta' Lm4000 li hi ghamlet mal-bank HSBC. Id-data kienet ta' l-14 ta' Jannar 2003. Lilha kienu tawha *overdraft facility* fuq il-*current account* taghha u hi harget zewg cekkijiet. Fil-fatt tat zewg cekkijiet ta' Lm2000 'l wiehed lil Charles Cassar. Qalet li c-cekkijiet hi ma hargithomx fl-istess gurnata. Harget wiehed fl-14 ta' Jannar u dan tinstab fotokopja tieghu a fol 9 tal-process, u dan hu *cheque number 26*. Harget *cheque* iehor fis-27 ta' Jannar u kien *cheque number 29* ghall-ammont ta' Lm2000. Qalet li in segwitu hi kienet harget anke t-tielet *cheque*, in segwitu harget karozza hi stess u l-bank lilha qalulha li gibdet aktar flus milli suppost. Hi f'dak l-istadju staqsiet kemm il-*cheque* hemm u irrizulta li kienu nghataw 3 *cheques* ta' Lm2000 il-wiehed lill-konvenut. Fil-fatt hi lill-konvenut kienet staqsietu ghac-*cheque* lura u hu inizjalment qalilha li ser jaghtihulha pero` fil-fatt wara qalilha li kien qattghu, izda bhala stat ta' fatt jirrizulta li dan kien issarraf. Ipprezentat bhala Dokument X2 *statement of account* li minnu jirrizulta c-cekkijiet li gew fil-fatt imsarrfa. Gew esebiti l-*provional term credit agreement, deposit slips* u *bank statement*.

Rat l-affidavit ta' Maria Carmena Falzon, omm l-attrici, u qalet li kienet taf li Josephine kienet tohrog ma' guvni jismu Charles Cassar xi sentejn qabel ghax kienet qaltilha bir-relazzjoni li kellha. Hi lil dan il-guvni ltaqghet mieghu darba biss. Darba minnhom waqt li kienet qed taghmel ix-xoghol id-dar kienet sabet curkett fost hwejjeg tat-tifla taghha u kienet staqsietha minn fejn gie. Ic-curkett kien wiehed ta' ghamla komuni. Kien ta' lewn abjad, jista' jkun deheb abjad, u fuq quddiem immuntat fuq ic-curkett kellu xi gebra jew fossa ta' lewn abjad. Meta staqsietha dwar ic-curkett it-tifla taghha qaltilha li kien tahulha habib taghha, lanqas biss kienet semmiet ismu dak il-hin. Kienet qaltilha li kien sabu waqt li kien fuq ix-xoghol u li kien tahulha. Hi qaltilha wkoll li hu kien jahdem ta' *security*. Imbaghad kien ghadda z-zmien u t-tifla taghha

ma kenitx baqghet tohrog mal-konvenut. Ftit xhur qabel Josephine kienet qaltilha biex tmur maghha l-Belt halli tbigh ic-curkett. Meta waslu marru ghand il-Konslu tad-Deheb li qieghed il-Monte di Pietà` sabiex jinaghataw valutazzjoni. Il-Konslu wara li ezaminat ic-curkett qaltihom li kien jiswa bejn Lm300 u Lm350. Wara l-Konslu kienu marru ghand xi zewg hwienet ohra biex jippruvaw ipartu c-curkett. Wara marru ghand il-Classic Jewellers u nghataw stima minghand Steve Fenech li qalilhom li jiswa Lm200.

Rat l-affidavit ta' Steve Fenech, Direttur tal-Classic Group Ltd. ta' Triq ir-Repubblika, il-Belt li semma li jiftakar li fid-19 ta'Ottubru marru l-hanut Josephine u Maria Carmela Falzon u ghamel stima stima fuq curkett b'valur ta' Lm204.

Rat l-affidavit ta' Ivan Cini fejn issemma li hu *accountant* u li versu nofs Frar tas-sena 2003 ghall-habta ta' l-ghaxra ta' filghodu Josephine Falzon kienet marret fl-ufficcju tieghu f'Tower Road, Sliema. Hi dehret agitata u taht *shock*. Hi spjegatlu li kienet sabet xi ammonti neqsin mill-kont kurrenti taghha mal-Bank HSBC u kawza ta' dan cekk mahrug minnha rictement fl-ammont ta' Lm2,000 ma giex onorat mill-bank. Semmietlu li l-Bank infurmawha li Charles Cassar kien gibed l-ammont ta' Lm6,000 permezz ta' tliet cekkijiet. Semma li kien mar fil-*headquarters* tal-Pulizija flimkien mal-attrici u ltaqghu mal-Ispettur Mamo u urewhs d-dokumenti relattivi u hi qablet li tibda investigazzjoni dwar il-kaz, izda l-attrici ezitat ghax ma xtaqitx li l-konvenut izid mal-problemi li gja kellu. Kien wara l-incident ta' l-1 ta' Jannar 2004 fejn l-attrici spiccat il-Polyclinic tal-Furjana wara li sofriet xi griehi waqt diskussjoni mal-konvenut, li l-attrici kienet ghazlet li tibda l-proceduri dwar il-flus mislufa u li hadilha l-konvenut b'qerq.

Rat l-affidavit ta' Bernard Zahra, Surgent tal-Pulizija, fejn issemma li kien ilu jaf lil Josephine Falzon mill-1992 u kien jaf ukoll lil Charles Cassar mill-1999. Fi Frar 2003 l-attrici kienet ikkuntatjata sabiex jaghtiha parir fuq kwistjoni li kellha mal-konvenut. Hi spjegatlu li kienet silfet xi

Lm4,000 lill-konvenut ghaliex hu ma kellux flus f'idejh dak iz-zmien u dan bi hsieb li jhallasha lura wara li jkun biegh il-proprjeta` li kellu x-Xghajra. L-attrici talbet il-parir tieghu ghaliex hi spjegatlu li l-konvenut kien immodifika cekk li kienet harget fejn bil-kitba kien mahrug ghas-somma ta' Lm2,000 filwaqt li l-figuri kienu juru Lm200. Hi qaltlu wkoll li meta l-konvenut induna b'dan l-izball huwa mar fuq il-post tax-xoghol taghha u talabha tohrog cekk iehor ghas-somma ta' Lm2,000 u li hi ghamlitlu cekk gdid. L-attrici qaltlu li l-konvenut kien zied '0' u sarraf ukoll ic-cekk li kien gie miktub b'mod zbaljat. Hu sarraf ic-cekk fis-somma ta' Lm2,000. B'hekk hi kienet harget is-somma totali ta' Lm6,000. L-istess zmien ircieva wkoll telefonata minghand Ivan Cini li spjegalu l-konsegwenza tal-fatti. Hu ta parir lill-attrici sabiex tkellem avukat mill-aktar fis, kif ukoll membru tal-*Fraud Squad*, pero` hi xtaqet li zzomm il-kwistjoni kunfidenzjali. Fl-1 ta' Jannar 2004 cemplitlu l-attrici u kienet qed tibki. Infurmatu li kellha diskussjoni mal-konvenut u malli hi semmiet il-flus li kellu jaghtiha hu beda jghajjat, ta xi daqqa u tefahha 'l barra mill-Pajero li kienu fih. Hu qalilha biex tmur iggib certifikat mediku mill-Polyclinic tal-Flurjana. Cempel ukoll id-dar tal-genituri taghha fejn wiegbu Ivan Cini u qallu bl-akkadut. Jaf li wara l-attrici ghazlet li tibda proceduri legali kontra l-konvenut.

Xehdet Audrey Ghigo, *Bank Supervisor Legal Officer* mal-*HSBC*. Giet mitluba biex taghti *statements* ta' *current account* f'isem Josephine Falzon b'l.D. number 279072(M) mill-1 ta' Dicembru 2002 sal-1 ta' Marzu 2003 u mir-ricerka li ghamlet jirrizulta li kien hemm *current account* 054009204001 u esebiet l-*istatement* in kwistjoni li gie immarkat "H1". Skond ingunzjoni hemm zewg djun mehudin mill-*branch* ta' Hal-Qormi datati 31/12/02 u tal-14/2/03. Issa mir-ricerka li ghamlet jirrizulta li f'dak il-perjodu kien hemm *loan account* numru 054009204300. Dan infetah fis-7 ta' Novembru 2002 u nghalaq fil-5 ta' Ottubru 2004 u esebiet kopja Dokument "H2". *Loan account* iehor b'numru 054009204301 infetah fl-14 ta' Jannar 2003 u nghalaq fil-15 ta' Ottubru 2003 u esebietu bhala Dokument "H3". *Loan account* iehor bin-numru 054009204302 infetah fl-14 ta' Frar 2003 u nghalaq fl-20

ta' Mejju 2003 u esebietu bhala Dokument "H4". Giet mitluba wkoll biex tipprezenta 3 *cheque images*, *cheque number* 26, 29 u 30 li huma mahrugin minn fuq *account number* 054009204001 u dawn it-tliet dokumenti gew immarkati bhala dokumenti "H5", "H6" u "H7". Hi ikkonfermat li t-tliet cekkijiet gew imsarrfin.

Xehed Charles Cassar u qal li l-Qorti spjegatlu l-importanza tal-gurament, u hu cahad li fil-fatt l-attrici silfitu s-somma ta' Lm6,500. Hu nforma lill-Qorti li precedentement hu kien ta rigal lill-attrici curkett *solitaire* ta' 1.60 *carat* li ma jafx il-valur preciz tieghu pero` kien madwar Lm6,000. In segwitu l-attrici kienet tatu l-flus imsemmija b'titolu gratujtu. Fil-fatt kienet tatu 3 cekkijiet ta' Lm2,000 il-wiehed u kellu l-impressjoni li fl-istess okkazzjoni.

Zied li l-attrici ilu jafha xi hames snin zgur jew mhux aktar, fil-fatt jiftakar li huma kienu johorgu flimkien, parti kien gara li kien ghaddej fil-proceduri tas-separazzjoni minn mal-mara ghax hu mizzewweg, kien baqa' johrog maghha anka wara li ottjena s-separazzjoni. Qal illi f'okkazzjoni minnhom hu kien ta rigal lil Josephine Falzon billi taha curkett. Qal li hu dan ic-curkett kien xtrah u kien hallas tieghu xi Lm6,200. Qal li fil-fatt hu kien xtrah minn fuq l-idejn fl-Ingilterra u kien xtrah bi flus sterlini pero` korrispondenti l-valur ta' Lm6,200 u kien ta' sitt *carat*. Mistoqsi jghid minghand min xtrah qal li ma kienx jiftakar, fis-sens illi kien hadu bniedem iehor u ma kienx xtrah minn hanut izda minn fuq l-idejn. Qal li l-kliem li kien qallu siehbu meta kien gie hawn Malta, kien mar jiccekkja l-valur tieghu u b'hekk seta' jghid il-valur ta' Lm6,200. Qal li effettivament hu kien mar ghand il-Mediterranean Diamonds, pero` certifikat ma kienux irrilaxxjawlu minhabba l-fatt li ma kienx xtrah minghandhom. Mistoqsi mill-Qorti lil min kien kellem hemmhekk qal li ilu z-zmien u ma jiftakarx lil min kien kellem. Kienet mara ta' xi fuq mit-tletin sena. Qal li bhala stat ta' fatt hu proprjament kien xtara c-curkett ghall-mama` tieghu izda meta ratu l-mama` tieghu ma rident curkett ta' dak il-valur. Dak iz-zmien kien johrog mal-attrici u ghalhekk kien iddecieda li jghaddihula. Mistoqsi kif inhi li hu ghalkemm kien gja hallas il-flus ghac-

curkett kien iddecieda li wara jmur xorta wahda jaghmel stima tieghu, qal li dan ghamlu bhala kurzita`. Ikkonferma li l-attrici kienet ghaddietlu 3 cekkijiet ta' Lm2,000. Ikkonferma li c-cekkijiet kienu ta' Lm2,000, Lm2,000 u Lm2,000 u ma kien hemm l-ebda wiehed ta' Lm200. Cahad illi fil-fatt it-tieni cekk kien imnizzel bhala Lm200 u li hu kien cemplilha u allura hargitlu t-tielet *cheque* gdid ta' Lm2000. Mistoqsi r-raguni ghalfejn hargu c-cekkijiet qal li dak iz-zmien hu kien semmielha li xtaq jixtri karozza izda li l-kundizzjoni finanzjarja tieghu ma kenitx tant tajba u dan minhabba l-ispejjez kbar li kien ghamel fl-okkazzjoni tas-separazzjoni minn mal-mara u l-kwantita ta' flus li haditlu l-istess mara. Fil-fatt kienet iddecidiet hi li taghtih dawn ic-cekkijiet, hu ma kienx jaf ghaliex qasmihom dawn l-ammonti izda kienu affarijiet taghha u ghalhekk ma ndahalx fihom. Baqa' jinsisti li Lm6,000 kienu naghataw lilu bhala donazzjoni u mhux b'self. Ma kienx jaf jekk dawn il-flus gewx minn xi *loan* li hadet hi jew xi somma investita. Jaf li f'okkazzjoni minnhom kienet qaltlu li ghandha xi flus imma ma jafx aktar dettalji. Mistoqsi jekk qattx ta rigali ohra lill-attrici qal li fil-fatt kien hemm is-safra u cahad li din giet imhallsa mill-attrici stess. Qal li kienu marru l-Grecja, Mikonos, kienet *cruise*. Hu kien taha l-flus u kienet hasbet hi biex iggib il-biljetti. Qal li hi kienet uriet ix-xewqa li jsiefru u hu kien qal b'hekk jew hekk ma jiswiex hafna flus xi Lm200 kull persuna. Qal li l-flus kien ghaddihomlha ghal iskop tal-*cruise*. Ma jiftakarx li kien hemm rigali ohra la min-naha taghha la min-naha tieghu lil xulxin.

Rat il-verbal tal-25 ta' Mejju 2006 li permezz tieghu gie nominat is-Sur Martin Bajada bhala espert kalligrafu.

Rat ir-relazzjoni ta' Martin Bajada FIAP fejn issemma li:
"ANALIZI

Sar analizi fuq cekk numru 29.

Dan ic-cekk mahrug fis-sebgha u ghoxrin ta' Jannar 2003, pagabbli lil Charles Cassar ghal-valur (kliem) ta' "*The Sum of two thousand Maltese Lira only*" u (cifra) ta' Lm 200.00 li allegatament giet mibdula ghal Lm2,000.00.

Meta c-cifra fuq cekk numru 29 giet analizzata jirrizulta li c-cifra **originali** ta' Lm200.00 giet alterata biz-zieda ta' c-cifra [0] sabiex ic-cifra giet taqra Lm2,000.00.

Illi mill-analisi komparattiva bejn il-kampjun tal-kitba ta' Josephine Falzon l-attrici u Charles Cassar l-konvenut, u c-cekk numru 29, l-esponent ma huwiex fil-pozizzjoni li jasal ghal-konkluzjoni ta' min seta' ghamel dina l-alterazzjoni.

KONKLUZJONI

Illi, ghalkemm ic-cekk numru 29 nhareg ghall-valur bil-kitba ta' "*The sum of Two thousand Maltese lira*" il-valur inhareg bil-figuri ta' Lm200.00, liema cifra tbidlet ghal Lm2,000.00 billi giet mizud [0], in-numru zero.

Illi, mill-analisi bejn il-kampjun tal-kitba tal-attrici Josephine Falzon u l-konvenut Charles Cassar, ma kienx possibli ghall-esponent jasal ghal min seta' ghamel l-alterazzjoni."

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

Illi din il-kawza tirrigwarda allegat self ta' flus *brevi manu* fl-ammont ta' Lm6,500 mislufa lill-konvneut fiz-zmien li l-attrici u l-konvenut kellhom relazzjoni bejniethom. Min-naha l-ohra l-konvenut eccepixxa li fir-rigward ta' l-ammont ta' Lm2,000 li l-attrici sostniet li l-konvenut ottjena b'qerq, ma gietx preceduta b'talba ta' dikjarazzjoni li l-konvenut ha tali somma b'qerq. Gie eccepit ukoll, li stante li ma kien hemm l-ebda kuntratt ta' self bejn il-partijiet, dan l-ammont kollu nghata b'titolu gratujtu, u li l-ammont pretiz huwa eccessiv.

L-attrici sostniet li l-konvenut kien interessat li jhallas is-somma indikata wara l-bejgh tad-dar matrimonjali tieghu, peress li kien ghaddej minn process ta' separazzjoni, izda s'issa baqa' inadempjenti. Irrizulta li ma kien hemm l-ebda ftehim bil-miktub bejn il-partijiet (ghalkemm il-konsulent legali tal-konvenut sostna li c-*cheque* fih innifsu

kien forma ta' kitba ta' ftehim). Lanqas ma jirrizulta li l-konvenut kellu jrodd lura l-flus ftit ftit, u ma gie miftiehem l-ebda terminu, jew b'liema rati l-konvenut kellu jhallas lura dawn il-flus. Fil-kaz in ezami, jirrizulta car li l-attrici ikkoncediet f'self zewg cekkijiet ta' Lm2,000 'il wiehed lill-konvenut. Fil-fatt irrizulta li wiehed minn dawn ic-cekkijiet ma kienx miktub b'mod korrett, u kien hemm il-figuri ta' Lm200 (ghalkemm il-kliem kien "the sum of two thousand Maltese Liri.") minnflok ta' Lm2,000, imnizzla fuqu.

Kwindi, l-attrici kienet mitluba mill-konvenut tohrog cekk iehor, u fil-fatt dan it-tielet cekk fl-ammont ta' elefejn Liri Maltin (Lm2,000) issarra ukoll. Fil-fatt il-verzjoni ta' l-attrici f'din il-kawza, giet ikkonfermata mill-accountant Ivan Cini, u mir-rapprezentant tal-Bank, li dan ic-cekk issarra ukoll (fol 49 u 57 tal-process).

Irrizulta car mill-provi, li fil-fatt tliet cekkijiet fl-ammont ta' elefejn Liri Maltin (Lm2,000) issarfu mill-konvenut Charles Cassar, u kopji ta' cekkijiet jinsabu esebiti (fol 9,10, u 11 u, 71, 72 u 73, u 106A). Audrey Ghigo, ikkonfermat li dawn ic-cekkijiet gew imsarrfin. Di piu`, l-espert tekniku nominat mill-Qorti ikkonferma u ikkonkluda li l-valur originali nhareg bil-figuri ta' mitejn Liri Maltin (Lm200), liema cifra tbiddlet ghal elefejn Liri Maltin (Lm2,000) billi gie mizjud in-numru 0 (fol 102).

In vista, ta' dan kollu, il-konvenut sostna li huwa ta' curkett b'donazzjoni lill-konvenuta li fl-ewwel xhieda tieghu, kien sostna li ma jafx il-valur preciz tieghu, izda kien jammonta ghal madwar sitt elef Liri Maltin (Lm6,000) (fol 20). Sussegwentement, fix-xhieda tieghu in kontro-ezami sostna li kien xtrah minn fuq l-idejn u li kien iccekkja l-valur ezatt tieghu li jammonta ghal sitt elef, u mitejn Liri Maltin. Minbarra hekk, sostna wkoll li l-ammont pretiz mill-attrici mhuwiex dovut stante li din kienet tammonta ghal donazzjoni.

Hawnhekk, ta' min ighid, li irrizulta b'mod car mill-provi li l-valur ta' dan ic-curkett ma kienx dak vantat mill-konvenut. Fil-fatt, hekk kif ikkonferma x-xhud Steve Fenech, direttur

ta' Classic Group Limited, l-attrici nghatat mitejn u erbgha Liri Maltin (Lm204) ghal dan ic-curkett li bieghet lilhom (fol 27). Jidher ghalhekk, li din il-figura ma taqbel xejn ma' dik imsemmija mill-konvneut. Din il-Qorti ssibha ferm stramba li persuna tixtri curkett tal-valur ta' Lm6,200 minn fuq l-idejn, speċjalment meta ma tkunx xi persuna li tifhem sewwa fil-gojjellerija. Jizdied ukoll li ma jidhirx li l-konvenut kien fi stat floridu zzejjed li jippermettilu jaghmel dawn il-kapricci meta hu stess fl-istess zminijiet kien qiegħed jistaqsi lill-attrici biex tisilfu l-flus. Stranament, ukoll, hu ma setax jindika minn fejn xtara c-curkett u anqas ipproduca xi certifikat dwar il-valur ta-c-curkett f'Malta għalkemm isemmi persuna izda li però ma kienx kapaci jagħti isimha. Għalhekk il-Qorti ma ssibx din il-verzjoni bħala wahda kredibbli, speċjalment meta wieħed jgħaqqadha mad-dikjarazzjoni ta' Steve Fenech.

Di piu`, fir-rigward ta' dak allegat mill-konvenut, li dan l-ammont ta' sitt elef Liri Maltin (Lm6,000) kien jammonta għal donazzjoni, dan ma gie ippruvat bl-ebda mod mill-konvenut. Infatti ma giet prodotta ebda skrittura ta' donazzjoni. It-tezi tal-konvenut li c-cekkijiet jammontaw għal skrittura mhix sostenibbli.

Għalhekk, il-konvenut naqas li jipprova l-allegazzjonijiet minnu vantati b'mod sodisfacenti, dan meta kien l-oneru tiegħu li jipprova dan abbazi tal-massima li "min jallega għandu l-oneru tal-prova." "Juxt allegata et probata".

E. KONKLUZJONIJIET:

Illi għalhekk, għal dawn il-motivi, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad l-ewwel eccezzjoni għax fil-fatt irrizulta li l-ammont fuq ic-cekk gie mizjud minn figura ta' Lm200 għal Lm2000, u irrizulta li l-konvenut sarraf tliet cekkijiet ta' Lm2000 meta l-intenzjoni ta' l-attrici kienet li tghaddilu tnejn biss.

Tichad it-tieni eccezzjoni li s-somma nghatat b'titolu gratujtu għax apparti mill-provi skjaccanti li ma kienx sar dan it-titolu gratujtu, anke l-forma legali, kieku stess, tkun monka.

Kopja Informali ta' Sentenza

Tichad l-eccezzjoni tal-konvenut li l-ammont huwa wiehed eccessiv, hlief li lill-Qorti ma irrizultalhiex l-ammont ta' Lm6500 kif pretiz mill-attrici izda biss ta' Lm6000.

Dwar l-eccezzjoni riferibbilment ghall-kundanna ta' imghax, minhabba li din mhix legalment sostenibbli ghax fil-kaz ta' *mutuum* ebda imghax ma hu dekorribbli fuq l-ammont misluf fl-assenza ta' ftehim specifiku bejn il-partijiet, din hi milqugha fis-sens li l-imghaxijiet kif ser jinghad aktar 'l isfel jiddekorru mil-lum. Izda jinghad li l-attrici meta ghamlet it-talba taghha ghall-imghax legali ma specifikatx minn liema data.

Tiddikjara lill-konvenut debitur ta' l-attrici fis-somma ta' Lm6000, ossija €13,980.

Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici s-somma ta' €13,980.

Bl-ispejjez kollha u bl-imghax legali mil-lum, kontra l-konvenut.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----